

Koniec júna, dlhšie nie

Vedenie Pôdohospodárskej platobnej agentúry opätovne upokojuje žiadateľov o priame platby a zdôrazňuje, že peniaze im budú vyplatené najneskôr do konca júna tohto roka. Poľnohospodári si na zasadnutí Poľnohospodárskej sekcie zriadenie v rámci Predstavenstva Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory vypočuli aktuálne informácie ohľadom najzásadnejších problémov kampane 2023.

Bohatá účasť poľnohospodárov a ich záujem o diskusiu charakterizovali aprílové rokovanie /10. apríla/ Poľnohospodárskej sekcie vytvorenej v rámci Predstavenstva Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. To, že ide o veľa, dokumentovalo aj zloženie prizvaných hostí rokovania. Zúčastnil sa ho dlhoročný bývalý riaditeľ českého Štátneho poľnohospodárskeho intervenčného fondu (SZIF) Martin Šebestyán, ktorý súhlasil s návrhom vedenia Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory odborne pomáhať ako externý poradca súčasnému vedeniu Pôdohospodárskej platobnej agentúry pri riešení meškajúcich priamych platieb.

Chyby z minulosti výrazne skomplikovali situáciu vo vyplácaní platieb v kampani 2023 – zaznelo v úvode rokovania od Martina Šebestyána.

„Problém vidím a stalo sa to aj v ďalších európskych krajinách, že štátny aparát – ministerstvo alebo platobná agentúra vlani na jeseň nedostatočne informovali poľnohospodárov, že sa začína nové obdobie, že sa zásadne zmenila platobná schéma, že do zmien vstúpil aj nový monitorovací nástroj AMS a že všetky tieto aspekty dohromady prinesú meškanie finančných tokov. Práve toto bolo v komunikácii s poľnohospodármi výrazne zanedbané. Malo sa im otvorene povedať, že platby budú presunuté na koniec výplátneho obdobia. Poľnohospodárske subjekty mali byť na túto skutočnosť z finančného pohľadu včas pripravené. To sa v rade štátov nestalo, ani v Českej republike nie je ideálna situácia. Poľnohospodári majú teda obdobné problémy, cash flow je veľmi spomalený. V Českej republike chýba 10 mld. českých korún, ktoré tam v systéme jednoducho nie sú. Problém je s výplátou ekoschém a neprojektových podpôr, pričom vyplatili zatiaľ cca. 60% zo všetkých platieb,“

vysvetlil podstatu problému v oboch susediacich krajinách M. Šebestyán.

Nie je tajomstvom, že Pôdohospodárska platobná agentúra potrebuje vyplatiť priame platby do konca júna 2024, v opačnom prípade sa európske podpory budú musieť uhradiť zo zdrojov štátneho rozpočtu. „Pre PPA je zásadný termín 30.6.2024, žiadny iný neskorší neexistuje. Doterajší pokrok agentúry vyznieva pozitívne,“ dodal M. Šebestyán.

Podľa predsedu Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Emila Macha bol ostatný objem finančných zdrojov vyplatený vo výške cca. 100 mil. eur. Ďalšia krížová kontrola sa spúšťa 12. apríla, zároveň sa nastavuje systém na vyplatenie záloh pre welfare zvierat v rámci 2. piliera.

„Bude dôležité, ako dopadne krížová kontrola, ale tlak je prirodzený a poľnohospodári sú stále veľmi nervózni. Sme niekde v polovici vyplácania 1. a 2. piliera dokopy. Vnímame aspoň čiastočný posun vpred. Agentúre budeme aj naďalej zasielať naše odborné návrhy a názory z regiónov na riešenie vzniknutej situácie,“ uviedol predseda Macho.

Diskusia s PPA

Detailnejšie informoval účastníkov rokovania Poľnohospodárskej sekcie generálny riaditeľ Pôdohospodárskej platobnej agentúry Marek Čepko. „Ešte 20. marca sa uskutočnilo krížová kontrola, v rámci ktorej sme zadministrovali 65 mil. eur. Peniaze vyplácame denne. Je tam ešte balík cca 30 mil. eur, kde čakáme na prevzatie rozhodnutí a tieto zdroje pôjdu v najbližších dňoch k farmárom. Súbežne s kampaňou 2023 sa pripravujeme aj na kampaň 2024. Vzhľadom na spustenie elektronického podávania žiadostí budeme aj školiť regionálnych pracovníkov Inštitútu znalostného pôdohospodárstva a inovácií, aby boli v týchto dňoch čo najviac poľnohospodárom nápomocní,“ zdôraznil M. Čepko.

Vratky

Diskusia ohľadom vratiek bola ďalšou témou, ktorá zaujímala prítomných na rokovaní. Člen Predstavenstva SPPK (predseda PD Badín) Mojmír Haško informoval o situácii v banskobystrickom

regiónu: „Vratky, ktoré sa v tomto období začali posielat, len ešte viac zhoršujú situáciu. Je možné vratky teraz neriešiť? V našom regióne je totiž situácia taká, že poľnohospodári na jednej strane nedostali peniaze v kampani 2023 a v rámci vratiek od nich žiadate poslať v minulosti vyplatené peniaze naspäť. Ani banky už nie sú ochotné poľnohospodárovi poskytovať ďalšie úvery. Reálne u nás hrozí kolaps podnikov,“ povedal Mojmir Haško.

Generálny riaditeľ PPA však stopnutie vratiek nepripúšťa. Systém bol v minulosti totiž nastavený tak, že vratky musí PPA vystaviť do konca apríla, inak agentúre hrozia zásadné korekcie.

„Je tu však aj otázka na samotných poľnohospodárov, prečo vratky vznikajú. Ak vzniknú vratky, musíme v budúcnosti systém nastaviť tak, aby sme ich posielali v menej vypätom období pre poľnohospodárov. Keď vyplatíme platby za kampaň 2023, tak agentúra predstaví nový systém, akým spôsobom budeme po novom riešiť vratky. Ale v tomto momentne ich nie je možné zastaviť,“ uzavrel tému M. Čepko.

Blížia sa krajské informačné dni

Polnohospodárska sekcia ďalšími témami reagovala aj na blížiacu sa krajské informačné dni, ktoré organizuje Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora v dňoch 16.-18. apríla 2024 v troch krajských mestách – Nitre, Banskej Bystrici a Košiciach. Zúčastnia sa ich aj zástupcovia Pôdohospodárskej platobnej agentúry a Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Okrem detailného informovania o posunoch v oblasti vyplácania priamych platieb 2023, spustenia kampane 2024 chce vedenie komory počas informačných dní diskutovať s poľnohospodármi aj na ďalšie zásadné témy, ako sa chce MPRV SR a PPA vysporiadať s kritickým stavom v administrácii projektových podpôr, kde hrozí prepadnutie stoviek miliónov eur, ktoré by sa inak mohli dostať k poľnohospodárom. Témou diskusie budú aj škody premnoženou poľnou zverou, vrátane aktualizácie všetkých monitoringov poľných prác a škôd v poľnohospodárskej výrobe, vďaka ktorým môže Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora poskytovať odborné podklady všetkým relevantným inštitúciám.

